

Forslag

til

Lov om efterskoler.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 19. maj 1967.*)

§ 1. En efterskole er en privat skole, der har til formål at give unge mellem 14 og 18 år en undervisning, som tager sigte på elevernes almene uddannelse, opdragelse og hele menneskelige udvikling og modning. Den skal være indrettet som kostskole, men kan også samle hjemmeboende elever til undervisning og samvær dagen igennem.

§ 2. En efterskole kan efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, holde afgangsprøver for de elever, der ønsker det, og efter særlig godkendelse tilbyde erhvervs-mæssige grunduddannelser.

§ 3. Til elever, der har gennemgået et kursus på en godkendt efterskole, udfærdiges et bevis for deltagelse samt for eventuelle afgangsprøver.

§ 4. Godkendelse af en efterskole kan meddeles af undervisningsministeren under følgende betingelser:

- 1) Skolens forstander skal godkendes af undervisningsministeren.
- 2) Skolen skal have rådighed over egnede lokaler og det nødvendige udstyr.
- 3) Undervisningen skal være tilrettelagt efter en undervisningsplan, der omfatter mindst 30 ugentlige timer.
- 4) Skolen skal hvert år have et kursus af mindst 5 måneders varighed. Skolens forstander og lærere skal før deres ansættelse have forevist en ikke
- 5) over tre måneder gammel attest for ikke at lide af smittefarlig tuberkulose.

Stk. 2. En godkendt efterskole er undergivet undervisningsministerens tilsyn.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fratage en efterskole dens godkendelse, hvis skolen ikke opfylder betingelserne efter stk. 1, eller hvis dens undervisning eller øvrige forhold ikke findes tilfredsstillende.

§ 5. Til en godkendt efterskole ydes stats-tilskud under følgende betingelser:

- 1) Skolen skal som gennemsnit af de 3 foregående finansår have haft mindst 10 — hvis skolen drives sammen med en privat skole med tilskud efter reglerne om friskoler, dog mindst 8 — årselever. Har skolen haft mindre end 8 måneders undervisning, nedsættes det krævede antal årselever i forhold til en samlet undervisningsperiode på 8 måneder. En skole, der endnu ikke har været i virksomhed i 3 finansår, skal have haft det nævnte antal årselever som gennemsnit af årene siden dens oprettelse.
- 2) De forstandere og lærere, der ifølge vedtægterne for efterlønskassen for lærere i friskolen og efterskolen kan optages i efterlønskassen, skal være indmeldt i denne eller over for undervisningsministeren have godtgjort, at der på anden måde er sikret dem en passende pension, jfr. § 10, stk. 4, i lov om friskoler, om hjemmeundervisning samt om efterlønskassen for friskoler og efterskoler.

Stk. 2. Årselevtallet er summen af elever i de enkelte undervisningsmåneder i finansåret divideret med 12. Ved beregningen af årselevtallet iagttages følgende regler:

- a) Eleverne medregnes kun med det antal måneder, hvortil de har fået statsstøtte.

Undervisningsmin. 1. afd. j. nr. 11-11-25-66.

*) Se FT: 754, 1148, 4321, 4415; A. 1757; B. 1173. Lov nr. 226 af 3. juni 1967,

- b) Elever, der kun får delvis undervisning eller af skolen er bevilget friplads, medregnes ikke.
- c) Elever, der af skolen er bevilget nedsettelse i forhold til den godkendte elevbetaling, jfr. § 10, stk. 3, medregnes kun i forhold til den ydede betaling. Dog kan undervisningsministeren tillade, at sådanne elever medregnes fuldt ud.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fravige bestemmelserne i stk. 1, nr. 1), hvor det skyldes sygdom blandt eleverne eller grunde, der må ligestilles hermed, at en skole ikke har opnået det tilstrækkelige antal årselever.

§ 6. Ved salg af en tilskudsberettiget efterskole er det en betingelse for fortsat ydelse af tilskud, at salgsvilkårene er godkendt af undervisningsministeren.

§ 7. Statstilskuddet ydes med følgende årlige beløb:

- 1) Et grundtilskud, der udgør 4.000 kr. for skoler med højst 30 årselever, 3.000 kr. for skoler med 31-50 årselever og 2.000 kr. for skoler med 51 årselever og derover.
- 2) 3½ pct. af værdien af skolens bygninger og inventar. Denne værdi fastsættes af undervisningsministeren på grundlag af en på ministerens foranstaltning foretaget vurdering af bygninger m. v. som skoleejendom. Forstander- og lærerboliger medregnes, men ikke landbrugs- og avlsbygninger.
- 3) 50 pct. af en af undervisningsministeren godkendt leje for de af skolen benyttede lejede lokaler og udendørsanlæg.
- 4) 70 pct. af skolens udgifter til forstander- og lærerlønninger efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Der ydes ikke tilskud til nogen løn, der beregnet efter timetallet er lavere end begyndelseslønnen eller højere end slutlønnen efter lærerlønningens 2.-4. lønningsklasse. For forstandere, der er ejere eller medejere af skolen, medtages ved tilskudsberegningen en i forhold til de pågældendes timetal og tjenestealder beregnet løn efter lærerlønningens 4. lønningsklasse.
- 5) 50 pct. af skolens årlige udgifter til undervisningsmateriel.

Stk. 2. Løntilskuddet beregnes i forhold til et fuldt årligt timetal for lærere på 900 timer, for forstandere på 540 timer. Har en lærer ikke fuld beskæftigelse ved skolen, beregnes løntilskuddet i forhold til et årligt timetal på 1080.

Stk. 3. Skoler, der efter regler, som fastsættes af undervisningsministeren, giver specialundervisning, modtager et yderligere tilskud på 20 pct. af lønnen for de hertil anvendte undervisningstimer og et tilskud på 85 pct. af udgifter til fornøden skolepsykologisk rådgivning i forbindelse med specialundervisningen.

Stk. 4. Ved beregning af statstilskuddet medtages kun kurser af en varighed på mindst ½ måned og med et mindste deltagertal, der fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 5. For skoler, der ikke har mindst 8 måneders årlig undervisning, foretages der en forholdsmæssig nedsettelse af de i stk. 1 under nr. 1), 2), 3) og 4) omhandlede tilskud.

Stk. 6. Når en efterskole drives sammen med en folkehøjskole, landbrugsskole eller husholdningsskole, betragtes disse skoler som en enhed ved beregningen af de i stk. 1 under 1), 2) og 3) omhandlede tilskud.

Stk. 7. For efterskoler, der drives sammen med andre statsunderstøttede skoler end de i stk. 6 nævnte, kan de i stk. 1 omhandlede tilskud kun ydes i forhold til de beløb, der skønnes at være medgået til efterskolens drift.

§ 8. Tilskuddet udbetales for hvert finansår. Der udbetales forskud efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

§ 9. Forstandere og lærere, der fra de i henhold til § 4 godkendte efterskoler går over til lærerstilling i statens eller folkeskolens tjeneste, kan ved fastsættelsen af deres tjenestealder få medregnet den tid, i hvilken de har virket i efterskolen, i den udstrækning de har haft fuldt timetal ved skolen og deres ansættelse uden afbrydelse har strakt sig over mindst 6 måneder ved samme skole.

Stk. 2. I øvrigt fastsættes tjenestealderen i overensstemmelse med de anciennitetsregler, som fastsættes af undervisningsministeren i medfør af lov om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger og

lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

§ 10. Til elever på godkendte efterskoler, der ved kursusets begyndelse er mellem 14 og 18 år, kan ydes statsstøtte til udgifterne til undervisning og ophold. Til elever, der modtager kommunestøtte i henhold til folkeskolelovens § 3, stk. 4, ydes dog kun statsstøtte til opholdsudgifterne. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om muligheden for at yde støtte til elever uden for de nævnte aldersgrænser.

Stk. 2. Statsstøtte ydes kun til elever, der gennemgår et helt kursus af mindst $\frac{1}{2}$ månedes varighed. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler for, i hvilket omfang støtte kan ydes til elever, der kun følger en del af et kursus.

Stk. 3. Statsstøtten udgør 50 pct. af den månedlige elevbetaling for undervisning og fuldt eller delvis ophold, der for hvert undervisningsår fastsættes af undervisningsministeren efter indstilling fra Foreningen af frie Ungdoms- og Efterskoler. Hvor elevens økonomiske forhold taler derfor, kan støtten forhøjes herudover efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med finansudvalget.

Stk. 4. En kommune kan yde støtte til elever, der er hjemmehørende i kommunen, til deltagelse i kurser på en godkendt efterskole.

Stk. 5. I særlige tilfælde kan der efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, ydes støtte til elever, der ikke har dansk indfødsret.

§ 11. Opføres der af en selvejende institution en efterskole, kan der som hjælp til opførelsen ydes et statslån på følgende betingelser:

- 1) Institutionens vedtægter skal være godkendt af undervisningsministeren.
- 2) Skolen skal være godkendt i henhold til § 4.
- 3) Planer og tegninger til skolen skal være godkendt af undervisningsministeren.
- 4) Institutionen skal selv have tilvejebragt mindst $\frac{1}{6}$ af den værdi, hvoraf statslån beregnes. Under særlige omstændigheder kan undervisningsministeren tillade, at dette beløb tilvejebringes ved lån sikret ved pant efter statslånet. Vilklårene for

lånet skal godkendes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Efter samme regler kan der ydes statslån til køb af ejendomme til brug for en efterskole.

Stk. 3. Statslånet kan andrage indtil 50 pct. af den anskaffelsessum, der er godkendt af undervisningsministeren, herunder værdien af grund, inventar og undervisningsmateriel.

Stk. 4. Statslånet er afdragsfrit, men forrentes med 4 pct. p. a. Lånet er uopsigeligt fra statens side, så længe lånevilkårene overholdes og bygningerne anvendes til det oprindelige formål. Lånet sikres ved tinglyst oprykkende panteret i institutionens ejendom næst efter lån, der ikke må overstige $\frac{1}{3}$ af den af undervisningsministeren godkendte værdi.

§ 12. Efter de regler, der er fastsat i § 11, stk. 1 og 4, kan der ydes statslån til en efterskole, når nybygninger, større ombygninger eller forbedringer, herunder større anskaffelser af inventar eller undervisningsmateriel, er nødvendige for at bringe skolen i tidsvarende stand.

Stk. 2. Statslånet kan andrage indtil 75 pct. af de udgifter, der er godkendt af undervisningsministeren. Sammenlagt med eventuelt tidligere ydede statslån kan lånet dog ikke overstige 50 pct. af værdien af institutionens ejendomme, herunder grund, inventar og undervisningsmateriel, efter foretagelsen af de pågældende foranstaltninger.

§ 13. Når en bestående efterskole omdannes til en selvejende institution, kan der, når skolens forhold af undervisningsministeren skønnes at tale derfor, efter de regler, der er fastsat i § 11, stk. 1, 3 og 4, ydes et statslån til gennemførelse af omdannelsen.

§ 14. Der ydes tilskud til videre uddannelse af efterskolens forstandere og lærere efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

§ 15. Undervisningsministeren kan yde tilskud til forsøgsvirksomhed i efterskolen.

§ 16. Undervisningsministeren kan fravige lovens betingelser i det omfang, dette er påkrævet for at fremme forsøgsvirksomhed inden for lovens område.

§ 17. Denne lov træder i kraft den 1. august 1967.

Stk. 2. Reglerne om efterskolerne i lov om ungdomsskoler og aftenskoler m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 257 af 14. juni 1960, ophæves.

Stk. 3. Efterskoler, der oppebærer stats-

tilskud ved denne lovs ikrafttræden, betragtes som godkendte.

§ 18. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som Grønlands særlige forhold tilsiger.

Jul. Bomholt.

/ Jens Frandsen.